

18

Regeling van werkzaamheden

De voorzitter:

Ik stel voor de volgende onderwerpen toe te voegen aan de agenda van de Kamer:

- het wetsvoorstel Wijziging van de Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba en de Kieswet in verband met de introductie van kiescolleges voor de Eerste Kamer voor de Caribische openbare lichamen ten behoeve van de verkiezing van de leden van de Eerste Kamer (34782);
- het Voorstel van wet van het lid Jetten houdende verandering in de Grondwet, strekkende tot de deconstitutionalisering van de benoeming van de commissaris van de Koning en de burgemeester (34716);
- het voorstel van de commissie voor de Werkwijze tot wijziging van het Reglement van Orde in verband met de opname van een taakomschrijving voor commissievoorzitters (34793).

Ik stel voor toestemming te verlenen voor het houden van een wetgevingsoverleg met stenografisch verslag:

- op maandag 11 december 2017 van 14.00 uur tot 18.00 uur van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken over de begrotingsonderdelen Wonen en Ruimte.

Op verzoek van de 50PLUS-fractie benoem ik:

- in de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit het lid Van Brenk tot lid en het lid Sazias tot plaatsvervangend lid in de bestaande vacatures.

Op verzoek van de D66-fractie benoem ik:

- in de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de leden Jetten, Van Eijs en De Groot tot lid en de leden Sienot, Bouali en Diertens tot plaatsvervangend lid in de bestaande vacatures.

Op verzoek van de fractie ChristenUnie benoem ik:

- in de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit het lid Dik-Faber tot lid en het lid Bruins tot plaatsvervangend lid in de bestaande vacatures.

Op verzoek van de PvdA-fractie benoem ik:

- in de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit het lid Moorlag tot lid en het lid Gijs van Dijk tot plaatsvervangend lid in de bestaande vacatures.

Op verzoek van de GroenLinksfractie benoem ik:

- in de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de leden Grashoff en Kröger tot lid en de leden Van Tongeren en Van der Lee tot plaatsvervangend lid in de bestaande vacatures.

Op verzoek van de SP-fractie benoem ik:

- in de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de leden Futselaar en Laçin tot lid en de leden Beckerman en Hijink tot plaatsvervangend lid in de bestaande vacatures.

Op verzoek van de VVD-fractie benoem ik:

- in de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de leden Lodders, Rudmer Heerema, Veldman, Bosman en Remco Dijkstra tot lid in de bestaande vacatures.

Op verzoek van SGP-fractie benoem ik:

- in de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit het lid Dijkgraaf tot lid en het lid Bisschop tot plaatsvervangend lid in de bestaande vacatures.

Op verzoek van de CDA-fractie benoem ik:

- in de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid het lid Rog tot plaatsvervangend lid in plaats van het lid Peters;
- in de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken het lid Van Dam tot lid in plaats van het lid Van den Berg en de leden Van den Berg en Bruins Slot tot plaatsvervangend lid in plaats van de leden Amhaouch en Van Dam;
- in de vaste commissie voor Koninkrijksrelaties de leden Van der Molen en Van Toorenborg tot lid in plaats van de leden Amhaouch en Van Helvert en de leden Bruins Slot, Amhaouch en Rog tot plaatsvervangend lid in plaats van de leden Van Dam, Van der Molen en Ronnes;
- in de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat het lid Ronnes tot plaatsvervangend lid in plaats van het lid Van Helvert;
- in de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap het lid Peters tot plaatsvervangend lid in plaats van het lid Slootweg;
- in de vaste commissie voor Financiën de leden Van der Molen en Geurts tot plaatsvervangend lid in plaats van de leden Van den Berg en Van Toorenborg
- in de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid het lid Rog tot plaatsvervangend lid in plaats van het lid Van den Berg;
- in de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat het lid Van den Berg tot lid in plaats van het lid Geurts en de leden Geurts en Ronnes tot plaatsvervangend lid in plaats van de leden Pieter Heerma en Van den Berg;
- in de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de leden Geurts, Von Martels en Ronnes tot lid en de leden Amhaouch, Peters en Van Helvert tot plaatsvervangend lid in de bestaande vacatures;
- in de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken het lid Bruins Slot tot lid in plaats van het lid Van Toorenborg en het lid Van Toorenborg tot plaatsvervangend lid in plaats van het lid Bruins Slot;
- in de vaste commissie voor Europese Zaken het lid Agnes Mulder tot lid in plaats van het lid Van Dam en het lid Van den Berg tot plaatsvervangend lid in plaats van het lid Kuik;
- in de vaste commissie voor Defensie de leden Pieter Heerma en Rog tot lid in plaats van de leden Omtzigt en Ronnes en de leden Van Dam en Agnes Mulder tot plaatsvervangend lid in plaats van de leden Kuik en Amhaouch;
- in de algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking de leden Van den Berg en

Bruins Slot tot plaatsvervangend lid in plaats van de leden Omtzigt en Agnes Mulder.

Op verzoek van de aanvrager stel ik voor het dertigledende-
bat over de werkdruk en de personeelstekorten in de
ambulancezorg van de agenda af te voeren.

En op verzoek van een aantal leden stel ik voor de volgende
door hen ingediende moties opnieuw aan te houden:

30010-31; 31389-101; 34300-XIII-153; 21501-32-770; 28286-
740; 33400-XIII-113; 30196-391; 30196-392; 32563-43; 32563-
44; 26991-377; 21501-32-769; 33750-XIII-74; 28973-144;
34298-19; 34270-17.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt
besloten.

De voorzitter:

Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Ouwehand namens
de Partij voor de Dieren.

Mevrouw Ouwehand (PvdD):

Voorzitter. NRC bracht dit weekend naar buiten wat iedereen
in de veehouderijsector al weet. Al jaren, en niemand die
het rapporteert. Er wordt massaal gefraudeerd met mest.
Eerder bleek al dat de gemeenten in Brabant geen zicht
hebben op de veehouderij. Dus we weten ook niet of het
aantal dieren bijvoorbeeld wel goed wordt gecontroleerd.
We hebben gezien dat de minister ...

De voorzitter:

U wilt een debat, mevrouw Ouwehand.

Mevrouw Ouwehand (PvdD):

... de sector op het matje heeft geroepen. Het lijkt me heel
goed dat de Kamer hier een fors debat met haar over voert.

De heer Graus (PVV):

Mevrouw de voorzitter. We hebben aanstaande donderdag
een debat over het bruine goud, ook wel "mest" genoemd.
Daar zou ik het graag bij willen betrekken.

De heer De Groot (D66):

Dat is inderdaad een hele goeie, omdat we dan uitgebreid
de tijd hebben. Ik zou wel graag voor dat AO een brief van
de minister willen, zodat we ook weten waar we het over
hebben.

Mevrouw Lodders (VVD):

Voorzitter. Dit gaat over met name de financiering van de
bedrijven. Het volgende punt is nog weer een ander
onderdeel als het gaat om de mestfraude. Voor dit debat
geen steun. Maar in aanvulling op het verzoek voor de brief,
dat eigenlijk ook voor het volgende onderwerp geldt, zou
ik expliciet van de minister willen horen of we dit in de
openbaarheid kunnen bespreken, omdat het OM wellicht
onderzoek doen. Daar wil ik dus expliciet een reactie op.

De heer Futselaar (SP):

Voorzitter. Het OM spreekt inmiddels over tien tot twintig
criminele bendes. Ik vind het AO dat we hebben daarvoor
niet geschikt. Dat gaat echt over de nitraatrichtlijn. Ik wil
een breed debat. Ik wil daaraan toevoegen dat ik daar ook
graag de minister van Justitie en Veiligheid bij wil hebben,
want het heeft ook te maken met de inzet van capaciteit bij
het OM.

Mevrouw Ouwehand (PvdD):

Goede suggestie.

De heer Geurts (CDA):

Voorzitter. Steun voor de opmerking van de heer Graus.
Geen steun voor het debat.

Mevrouw Dik-Faber (ChristenUnie):

Voorzitter. Wel steun voor een brief van het kabinet maar
geen steun voor het debat, omdat donderdag al een alge-
meen overleg gepland is.

De heer Bisschop (SGP):

Voorzitter. De lijn die mevrouw Lodders schetst, lijkt ons
de verstandigste. Dus geen steun voor het debat, wel voor
een brief.

De heer Moorlag (PvdA):

Voorzitter. Steun voor een debat, het liefst wel geïntegreerd
met het volgende voorstel dat zo meteen aan de orde komt.
Een brief van het ministerie wordt ook zeer wenselijk geacht.

De heer Grashoff (GroenLinks):

Voorzitter. Er zou alle aanleiding zijn voor een zeer uitge-
breid debat, en zelfs met spoed. Maar de meerderheid
daarvoor is niet te vinden in deze Kamer. Donderdag heb-
ben we een AO. Dus ik stel voor om het toch bij het AO te
doen, want een dertigledendebat vind ik wel de slechtste
uitkomst van dit verzoek. Steun voor de brief, donderdag
bespreken in het AO. Ik zal overigens via een e-mailproce-
dure vragen om het AO met een halfuur te verlengen.
Daarvoor hebben wij aparte mogelijkheden.

De voorzitter:

Dat moet u via de commissie doen. Dank u wel. Mevrouw
Ouwehand, u heeft geen meerderheid voor het houden van
een debat.

Mevrouw Ouwehand (PvdD):

Nee, en zelfs geen 30 leden, zie ik. Ik kondig alvast aan dat
ik hier dinsdag weer sta, want ik weet zeker dat wij bij het
algemeen overleg onvoldoende over deze grootschalige,
structurele, jarenlange fraude boven tafel kunnen krijgen.
Dus u ziet mij dinsdag weer.

De voorzitter:

Dan zie ik u inderdaad dinsdag. Verder stel ik voor het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Het woord is aan de heer Kops namens de PVV.

De heer Kops (PVV):

Voorzitter. Steeds meer Nederlanders met een middeninkomen vallen op de woningmarkt tussen wal en schip. Dat betekent dat ze niet in aanmerking komen voor een sociale huurwoning en een woning in de vrije sector niet kunnen betalen. Dat blijkt ook uit het rapport Staat van de Woningmarkt. En dan te bedenken dat asielzoekers op hun wenken worden bediend met gratis woningen.

De voorzitter:

Nee, nee, nee, nee, nee.

De heer Kops (PVV):

Ja, voorzitter, dat is natuurlijk schandalig. Heel graag een debat met de minister van Binnenlandse Zaken.

De heer Koerhuis (VVD):

We hebben juist een wetgevingsoverleg gepland op 11 december over wonen. Ik stel voor het daarbij te laten. Geen steun voor het debat.

Mevrouw Van Eijs (D66):

Ook geen steun voor een debat. Liever gewoon bij het WGO Wonen.

De heer Krol (50PLUS):

Steun.

Mevrouw Dik-Faber (ChristenUnie):

Ook ik verwijs naar het WGO. Geen steun voor het debat.

De heer Bisschop (SGP):

Voorzitter. Het WGO op 11 december lijkt mij het aangewezen moment. Geen steun.

Mevrouw Voortman (GroenLinks):

Voorzitter. Dat wetgevingsoverleg gaat over alles op het gebied van wonen en alles op het gebied van ruimte in de begroting, dus wij zouden wel graag een apart debat willen hebben over het tekort aan woningen in de middenhuren. Dan kan het best zijn dat de analyses van de heer Kops en mij verschillen, maar GroenLinks steunt het debatverzoek.

De heer Nijboer (PvdA):

Voorzitter. De heer Kops begon zo goed. Ik dacht: die ga ik steunen. Maar toen kwam er zo'n vervelende sneer bij en zo'n opmerking over asielzoekers dat ik dacht: het is toch beter om het bij het wetgevingsoverleg Wonen te doen.

De heer Ronnes (CDA):

Voorzitter. Geen behoefte aan een extra debat. Meenemen met het WGO.

De heer Azarkan (DENK):

Voorzitter. Ook voor DENK begon het prima, we hadden graag willen steunen, maar geen steun vanwege die sneer richting asielzoekers.

Mevrouw Beckerman (SP):

Voorzitter. Wij hadden voor dit onderwerp al eerder mondelinge vragen aangemeld. We hebben deze inmiddels omgezet in schriftelijke vragen. Op zich ben ik voor een debat, maar absoluut niet met de koppeling die de heer Kops legde met asielzoekers.

De voorzitter:

Dus u steunt het verzoek.

Mevrouw Beckerman (SP):

Wij steunen het verzoek, maar niet de koppeling met asielzoekers.

De voorzitter:

Mijnheer Kops, u heeft geen meerderheid voor het houden van een debat.

De heer Kops (PVV):

Maar volgens mij wel een dertigledendebat.

De voorzitter:

Daar heeft u ruime steun voor, ten minste 52 leden.

De heer Kops (PVV):

Het is natuurlijk wel opmerkelijk, voorzitter: dus doordat de PVV hier een standpunt inneemt, dat andere partijen een sneer noemen of een bepaalde koppeling, laten zij de huurders gigantisch in de steek. Het is schandalig!

De voorzitter:

Er is niet om een brief gevraagd. Wij zullen het verzoek om een dertigledendebat toevoegen aan de lijst.

Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Van Tongeren namens GroenLinks.

Mevrouw Van Tongeren (GroenLinks):

Voorzitter. Er staat reeds een dertigledendebat van GroenLinks op de agenda. Ik wil hier het verzoek doen om dat om te zetten in een meerderheidsdebat.

De voorzitter:

Ik ben een beetje stil omdat het verzoek zo kort is. Dus u kunt het wel?

Mevrouw **Van Tongeren** (GroenLinks):
Maar natuurlijk, voorzitter! Ik doe altijd mijn best om u zo veel mogelijk ter wille te zijn!

De **voorzitter**:
Heel goed!

De heer **Paternotte** (D66):
Voorzitter. Dat is een uitstekend voorstel van mevrouw Van Tongeren. Wij kunnen ons voorstellen dat wij het bij de begrotingsbehandeling van Infrastructuur en Waterstaat niet specifiek over Lelystad Airport gaan hebben, zodat wij dat bij dit debat kunnen doen.

De heer **Bruins** (ChristenUnie):
Steun voor het voorstel van mevrouw Van Tongeren en ook voor de suggestie van de heer Paternotte.

Mevrouw **Van Brenk** (50PLUS):
Ik zou graag willen dat er ook door middel van een brief misschien al mogelijkheden worden aangekondigd in het kader van een nieuwe MER, want volgens mij moeten wij daar met zijn allen op uitkomen. Ik bepaal zelf of ik dit onderwerp bij het wetgevingsoverleg of bij de begroting aan de orde stel. Daar heb ik anderen niet voor nodig.

De **voorzitter**:
Maar u steunt het verzoek?

Mevrouw **Van Brenk** (50PLUS):
Ja.

De heer **Amhaouch** (CDA):
Voorzitter, steun. Ik ben het ook eens met de opmerking van de heer Paternotte dat we het uit de begroting kunnen halen, maar wel na de technische briefing. Er staat nog een technische briefing gepland. Daarna kunnen we het doen.

De heer **Bisschop** (SGP):
Voorzitter, daar sluit ik bij aan.

Mevrouw **Arissen** (PvdD):
Voorzitter, van harte steun voor het verzoek van GroenLinks.

De heer **Laçin** (SP):
Zeker steun. De actiegroep HoogOverijssel toont aan dat er heel grote fouten zijn gemaakt en dat de MER opnieuw moet, dus steun voor het verzoek.

De heer **Gijs van Dijk** (PvdA):
Steun voor het verzoek.

Mevrouw **Lodders** (VVD):
Steun.

De **voorzitter**:
Mevrouw Van Tongeren, u heeft brede steun voor het houden van een meerderheidsdebat. Daar zullen we ook rekening mee houden.

Mevrouw **Van Tongeren** (GroenLinks):
Ik doe daarbij het verzoek, ook namens de Kamermeerderheid, om het vrij vlot na de technische briefing in te plannen. Dan is de keuze tussen wat je in de begroting behandelt en wat in dit debat, ook makkelijker te maken voor de collega's.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Verder stel ik voor het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

De heer Jasper van Dijk namens de SP.

De heer **Jasper van Dijk** (SP):
Voorzitter. De arbeidsmarktpositie van 55-plussers is belabberd. Een zeer gering aantal van hen vindt werk, bijvoorbeeld als gevolg van arbeidsmarktdiscriminatie/leeftijdscriminatie. Daarom worden ze ook hoorndol van de sollicitatieplicht. Het tv-programma Radar heeft zojuist een interessante petitie aangeboden aan ons met meer dan 100.000 handtekeningen. Ik wil een debat over de oplossingen die zij aanreiken.

De heer **Pieter Heerma** (CDA):
De heer Van Dijk vraagt een debat aan over een belangrijk thema, blijkens ook de petitie. Ik geef op dit moment geen steun aan het verzoek om een debat, maar ik wil wel graag een brief van de regering over dit onderwerp hebben, waarna we kunnen bekijken waar we het bespreken. Daarbij kan ik me heel goed voorstellen dat we het bij de begroting Sociale Zaken zullen doen.

De heer **Gijs van Dijk** (PvdA):
Steun voor het verzoek.

De heer **Van Weyenberg** (D66):
Ja, voorzitter, we moeten veel meer doen om ouderen meer kansen te geven op de arbeidsmarkt. Ik zou het graag betrekken bij de begroting Sociale Zaken. Ik denk dat we het dan ook het snelste aan de orde hebben in de plenaire zaal, dus geen steun om dan een apart debat te houden. Het verzoek om een brief lijkt mij buitengewoon verstandig, ruim voor de begrotingsbehandeling.

Mevrouw **Van Brenk** (50PLUS):
Voorzitter, we hebben al eens vaker ervoor gepleit om die sollicitatieplicht af te schaffen. Wij steunen het verzoek van de SP.

De heer **De Graaf** (PVV):

Voorzitter, ondanks de koppeling die wordt gelegd door de SP volg ik de lijn van de heer Heerma van het CDA. Dat was een grapje, natuurlijk.

De **voorzitter**:

Ja, ik begreep hem wel. Mevrouw Voortman, GroenLinks.

Mevrouw **Voortman** (GroenLinks):

Voorzitter, dank u wel. Meer dan 100.000 mensen hebben deze petitie getekend. Zij vragen inderdaad om een concrete oplossing: een proef met een basisinkomen voor werkloze 55-plussers. Wij zouden daar graag een apart debat over willen en het niet wegmoffelen onder de Sociale Zakenbegroting, dus GroenLinks steunt het voorstel.

De heer **Bisschop** (SGP):

Voorzitter, ik denk dat een brief van de regering de aangegeven weg is op dit moment. Daarna kunnen we bepalen of het bij de begroting moet worden betrokken dan wel er een apart debat moet komen.

De heer **Öztürk** (DENK):

Voorzitter, terecht hebben 100.000 mensen hier aandacht voor gevraagd. Alle vormen van discriminatie moeten hard aangepakt worden, dus steun voor een apart debat.

De heer **Wiersma** (VVD):

Voorzitter, ook voor onze fractie is dit een heel belangrijk thema. Ik sluit me aan bij de reactie van de heer Heerma: eerst een reactie van het kabinet en dit dan mogelijk betrekken bij de begroting. Ik denk ook dat dat recht doet aan het belang van dit grote thema.

De heer **Bruins** (ChristenUnie):

Voorzitter, ik denk dat we de komende jaren nog vaak hierover gaan praten, maar nu eerst een brief en dan gaan we kijken waar we het gaan bespreken.

De **voorzitter**:

De heer Jasper van Dijk.

De heer **Jasper van Dijk** (SP):

Ik constateer dat ik voldoende steun heb voor een dertigledendebat.

De **voorzitter**:

Ja.

De heer **Jasper van Dijk** (SP):

Dus dat zou ik graag willen aanvragen, voorzitter.

De **voorzitter**:

We gaan het toevoegen aan de lijst van dertigledendebat-ten. Verder stel ik voor het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Ik heb de heer Asscher op mijn lijstje staan, maar ik zie de heer Gijs van Dijk staan. O, ik ben te snel, u hebt gelijk. De heer Gijs van Dijk.

De heer **Gijs van Dijk** (PvdA):

Dank u wel, voorzitter. Vrijdag is een belangrijke dag, want dan is er een Europese sociale top in Zweden. Daar wordt gesproken over een sociaal Europa. Dat is van belang, want er is absoluut een keiharde concurrentieslag gaande tussen werknemers. Het zijn meer concurrenten dan collega's. Ik wil dus graag een debat met het kabinet, nog vóór vrijdag.

De heer **Van Weyenberg** (D66):

Voorzitter. Het is zeker een belangrijk thema, want je moet niet alleen wetten maken, maar je moet ze ook handhaven in Europa. Ik zou mij kunnen voorstellen dat we een spoed-AO houden. Ik heb even naar de plenaire agenda gekeken, maar die loopt al aardig over. Dan kunnen we hier afronden met een verslag van een algemeen overleg, om moties in te dienen. Ik denk dat dat de manier is om het snelst het onderwerp hier te kunnen bespreken, nog voordat eind deze week die Europese top plaatsvindt.

De **voorzitter**:

Dus geen steun voor een plenair debat, maar wel voor een AO.

De heer **Van Weyenberg** (D66):

Ik hoop dat de heer Gijs van Dijk het met mij eens is dat dit misschien een werkbare oplossing is.

De heer **Bisschop** (SGP):

Voorzitter, steun voor het debat. We kunnen het dan in het debat hebben over de inhoud daarvan en de inbreng.

De **voorzitter**:

Daar is het debat ook voor bedoeld.

De heer **Özdil** (GroenLinks):

Voorzitter. Steun voor het verzoek van onze kameraden van de PvdA.

De heer **Wiersma** (VVD):

Voorzitter. Dit thema is continu onderwerp van gesprek. Dat is ook belangrijk. We hebben nog niet zo heel lang geleden in een AO over de formele Raad hier een en ander over gewisseld. Deze top staat al een tijdje op de agenda. De heer Gijs van Dijk had dus ook al iets eerder kunnen zien dat deze eraan komt.

De heer **Gijs van Dijk** (PvdA):

We zijn ruim op tijd.

De heer **Wiersma** (VVD):

Desalniettemin is het, als een fractie hier meer informatie over wil, van belang dat we die ruimte bieden. Ik zou mij wel willen aansluiten bij wat de heer Van Weyenberg van D66 daarover heeft gezegd. Dan kijken we wat er praktisch in die tijd nog haalbaar is.

De **voorzitter**:

Helder.

De heer **Wiersma** (VVD):

Wat mij betreft kan het schriftelijk, maar als het nodig is, kan het ook in een AO.

De heer **Öztürk** (DENK):

Steun voor het debat.

De heer **De Graaf** (PVV):

Voorzitter, ik heb een correctie. Het gaat natuurlijk niet om Europa maar om die bestuurlijke moloch, de EU, die vreemde mogendheid die helemaal niets over ons sociale domein te zeggen heeft. Omdat er in de brief die we gekregen hebben, ook staat dat er geen geschreven verslag zal komen, moeten alle nekharen overeind staan en moet het kabinet met de biljetjes bloot. Dus graag steun voor het debat.

De heer **Pieter Heerma** (CDA):

Ik vind de route om het via een spoed-AO te doen en het hier af te ronden in een VAO, zodat de heer Gijs van Dijk ook moties kan indienen, wel een chique oplossing. Ik ben benieuwd of de heer Gijs van Dijk zich er ook in kan vinden.

De heer **Jasper van Dijk** (SP):

Geen bezwaar tegen een debat, maar als dat agendatechnisch via de commissie moet, dan kan dat ook.

De heer **Bruins** (ChristenUnie):

Ik volg de lijn dat we gaan kijken of het misschien ook in een spoed-AO zou kunnen.

De **voorzitter**:

Eigenlijk heeft u steun van een meerderheid, maar dan voor een spoed-algemeen overleg, met waarschijnlijk een plenaire afronding. Maar u heeft geen steun voor een plenair debat.

De heer **Gijs van Dijk** (PvdA):

Het is vooral van belang dat we het deze week bespreken, want het is vrijdag. Dan kunnen we ook nog boodschappen meegeven aan het kabinet. We nemen het mee naar de procedurevergadering van de commissie voor Sociale Zaken.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Ik stel voor het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Ik geef nu het woord aan de heer Asscher namens de PvdA.

De heer **Asscher** (PvdA):

Voorzitter. Er is geprobeerd met nepnieuws de Tweede Kamerverkiezingen te beïnvloeden, zegt de minister van Binnenlandse Zaken vanochtend in De Telegraaf. In de Kamerbrief die als bijlage bij De Telegraaf is verschenen, wordt dat niet verder toegelicht. Als de democratie in gevaar is, hoort er actie te komen. Dus ik vraag het kabinet om voor de behandeling van de begroting van Binnenlandse Zaken ...

De **voorzitter**:

Dat is morgen.

De heer **Asscher** (PvdA):

... een aanvullende brief te sturen met substantie, waarin het laat zien wat de voorbeelden zijn van beïnvloeding van onze Kamer. Ik wil een voorbeeld van wat wordt bedoeld met de vreemde passage over de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Want er staat dat die wet nodig is om dit probleem tegen te gaan, maar dat de invoering met een halfjaar is uitgesteld. Ik wil ook een voorbeeld van de internationale aanpak hiervan. Want als ons land in gesprek gaat met techbedrijven maakt het niet zo veel indruk, maar dit speelt in heel Europa. Ten vierde wil ik een voorbeeld van wat het kabinet strafrechtelijk wil doen aan dit probleem. Dus voor de begroting van BZK

De **voorzitter**:

Ik zie verschillende Kamerleden achter de interruptiemicrofoons staan, maar jullie weten dat vragen om informatie geen meerderheid nodig hebben. Maar de heer Verhoeven heeft een briljante opmerking.

De heer **Verhoeven** (D66):

Dat weet ik niet, maar als het met zo veel bombarie wordt aangekondigd in de plenaire zaal en wij dan met een meerderheid moeten zeggen "ja, dat vinden wij goed", dan is dat een beetje vreemd. Dan kunnen we het voortaan beter bij de procedurevergadering doen. Dan kan de heer Asscher voortaan een mail sturen. Ik vind het op zich prima om een brief te vragen. De punten die de heer Asscher noemt, snap ik hier en daar wel. Het is ook waar dat de PvdA-minister van Binnenlandse Zaken, Plasterk, hier de afgelopen vierenhalf jaar veel te weinig aan gedaan heeft. Dus laten wij nu gas geven.

De **voorzitter**:

Maar dat kan morgen in het debat.

De heer **Verhoeven** (D66):

Dan steun ik het verzoek om een brief. Het lijkt mij een goed punt.

De voorzitter:

Er is echt geen meerderheid voor nodig. Ik wil dus het voorstel doen om het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

De heer Asscher (PvdA):

Voorzitter, dank daarvoor. De begrotingsbehandeling is morgen om 10.00 uur. We zullen niet reageren op kinderachtige Kamerleden. Het is echt een te belangrijke kwestie. Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel. Ik stel voor het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

De heer Van Raak namens de SP.

De heer Van Raak (SP):

Bij de begroting van de Koning vorig jaar hebben we gesproken over een belastingdeal met toenmalig prins Bernhard. De minister-president heeft toen gezegd een uitgebreid onderzoek te laten doen. Dat is gebeurd. Dat onderzoek is bijna klaar, namelijk over twee weken. Maar volgende week hebben we een debat met de minister-president over de begroting van de Koning. Dus het lijkt me een beetje mosterd na de maaltijd worden als we dat belangrijke rapport een week na de begroting krijgen. Ik wil de minister-president vragen om dat gewoon nu, voor maandag 12.00 uur, naar de Tweede Kamer te sturen. Volgens mij is het allang klaar, ligt het allang bij het ministerie en kan het ook makkelijk naar de Kamer worden gestuurd.

De voorzitter:

Ook hier geldt dat het om een verzoek gaat om de Kamer te informeren, dus ik wil voorstellen het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

De heer Van Oosten (VVD):

Voorzitter, u doet dat voorstel, maar ik zou daar toch een opmerking bij willen maken. Een onderzoek is één ding, maar het moet natuurlijk wel voorzien zijn van een kabinetsreactie. Dat is vorig jaar tijdens de begrotingsbehandeling besproken. Ik hecht daar wel aan.

De voorzitter:

Nog aanvullende informatie, meneer Van der Molen?

De heer Van der Molen (CDA):

Voorzitter, dat laatste ondersteun ik van harte.

De voorzitter:

Oké. Dan stel ik voor het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Dan geef ik nu het woord aan de heer Azarkan namens DENK.

De heer Azarkan (DENK):

Voorzitter, dank. Zondag werd een bouwlocatie in Enschede besmeurd met varkensbloed door extreemrechtse Ku Klux Klanachtige dwazen. Het ging om de bouwlocatie van een moskee. Dat staat niet op zichzelf. De afgelopen maanden waren er vele incidenten: brandstichting, varkenskoppen, bekladdingen, bedreigingen, het houdt maar niet op. De tijd is aangebroken voor harde maatregelen. Vandaar mijn verzoek. Ik wil graag een debat met de minister van Justitie en Veiligheid om te spreken over de beveiliging van moskeeën.

Mevrouw Van Toorenburg (CDA):

Voorzitter, wij hebben het bij herhaling over de beveiliging van moskeeën. Onlangs hadden wij zelfs nog een technische briefing, waar DENK niet aanwezig was. Ik denk dat het belangrijk is om het onderzoek af te wachten en ook het geluid uit Enschede goed mee te wegen. We hebben de minister vandaag gehoord. Hij doet er alles aan om het veilig te houden. Ik heb dus geen behoefte aan een aanvullend debat, want dan staan wij waarschijnlijk te debatteren, terwijl DENK afwezig is.

Mevrouw Dijkma (PvdA):

Voorzitter, als het gaat om de kwestie in Enschede heeft mijn collega Kuiken net terecht de minister al ondervraagd. Ik ben het wel eens met het feit dat wij zeker ook een debat kunnen voeren over de beveiliging van moskeeën. Steun dus voor het debat, maar wel op een manier waarmee wij het juridische onderzoek en de mogelijke vervolging van de daders die Enschede op hun geweten hebben, niet in de wielen rijden. In de timing vraag ik daar dus wel aandacht voor.

De heer Bisschop (SGP):

Voorzitter. Dit soort bekladdingen is een ernstige zaak. Toch geen steun voor een debat. Ik denk dat wij het onderzoek kunnen afwachten en op basis daarvan kunnen besluiten of daar een debat aan gewijd moet worden.

Mevrouw Tellegen (VVD):

Geen steun voor een debat. Eens met de lijn van de heer Bisschop: eerst het onderzoek afwachten.

De heer Van Raak (SP):

Wat er gebeurd is, is verschrikkelijk. Daarom ben ik ook ontzettend blij dat er een onderzoek komt, een strafrechtelijk onderzoek. Dát is het allerbelangrijkste op dit moment. Daar moeten we iedereen ook alle ruimte voor laten. Dat moeten we afwachten, zodat de daders in de kraag gegrepen kunnen worden.

De voorzitter:

Steunt u het verzoek of niet? Daar gaat het om.

De heer Van Raak (SP):

Het heeft nu niet zo veel zin om een debat te voeren, omdat we al een grote stap verder zijn. Er is namelijk al een strafrechtelijk onderzoek naar deze zaak. Normaal gesproken

heb je een debat en zeg je: nou, er moet een onderzoek komen. Maar het strafrechtelijk onderzoek is er en daar ben ik ontzettend blij mee.

De heer **Verhoeven** (D66):

Ik ben het in grote lijnen wel eens met de heer Van Raak van de SP.

Mevrouw **Buitenweg** (GroenLinks):

Ik ben het ook eens met de heer Van Raak. Ik kan mij voorstellen dat we aanvullend een brief vragen over de beveiliging van moskeeën. Het is natuurlijk vooral een gemeentelijke bevoegdheid, maar besproken kan worden op welke wijze gemeenten misschien geholpen moeten worden om deze bevoegdheid goed in te vullen.

Mevrouw **Van der Graaf** (ChristenUnie):

Ik kan mij ook aansluiten bij de vorige sprekers. Op dit moment geen steun voor het verzoek.

De **voorzitter**:

Oké. Mijnheer Azarkan, u heeft geen steun voor het houden van een debat.

De heer **Azarkan** (DENK):

Ik heb meegeteld, voorzitter. Ik vraag mij wel af wat er moet gebeuren voordat we hier gaan debatteren over de veiligheid van moskeeën. Erg jammer.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Verder stel ik voor het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Tot slot de heer Omtzigt namens het CDA.

De heer **Omtzigt** (CDA):

Nee.

De **voorzitter**:

Namens de commissie — sorry — namens de commissie Buitenlandse Zaken, want daar bent u voorzitter van.

De heer **Omtzigt** (CDA):

Voorzitter, ik ben fungerend voorzitter.

De **voorzitter**:

Ja, natuurlijk. Tot morgen, nee, tot donderdag, volgens mij.

De heer **Omtzigt** (CDA):

Tot het Presidium er eindelijk uit is hoe de voorzittersrollen verdeeld worden, en dat zal later deze week gebeuren.

Voorzitter, op 4 december debatteert de commissie Buitenlandse Zaken met de ministers van Buitenlandse Zaken,

van Defensie en voor BuHa-OS over de verlenging van de missies in Mali en in Afghanistan. De vaste Kamercommissie voor Buitenlandse Zaken zou u willen verzoeken om de derde termijn, dus één termijn, plenair te doen in de week van 5, 6 en 7 december.

De commissie zou u ook willen verzoeken dat daarbij in ieder geval één van de ministers van Buitenlandse Zaken of Defensie aanwezig is. Dus als een van de anderen afwezig is vanwege een buitenlandse reis, is dat voldoende. Dat verzoek doen we, omdat door de kabinetsformatie de verlenging wat laat plaatsvindt. Wij staan erop om dat zo snel mogelijk te doen om vast te houden aan onze rechten ex artikel 100 van de Grondwet.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Dit verzoek is gedaan namens de commissie Buitenlandse Zaken, dus ik ga ervan uit dat het verzoek breed wordt ondersteund. We zullen daar rekening mee houden.

Dank jullie wel. Dan zijn wij aan het eind gekomen van de regeling van werkzaamheden.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.